

Caroline (2000) boekpresentatie

14 september 2000 Protestantse Lambertuskerk, Vught

Caroline, zoektocht naar mijn vermoorde dochter; uitgeverij De Vijver, ISBN 9076224153

Sieth Delhaas

Geachte Mevrouw Vreeburg, Geachte aanwezigen!

Caroline is de titel van het boek, dat mevrouw Wil Vreeburg vier jaar na de gewelddadige dood van haar dochter schrijft.

Toch is het boek geen levensbeschrijving van haar dochter. Het is ook geen verslag van haar gewelddadige dood. Dat verslag kon Mevrouw Vreeburg niet schrijven. Het verhaal rondom de laatste dagen, de laatste levensuren van Caroline ontbrak toen ze het boek begon te schrijven. En dit verhaal ontbreekt nog steeds.

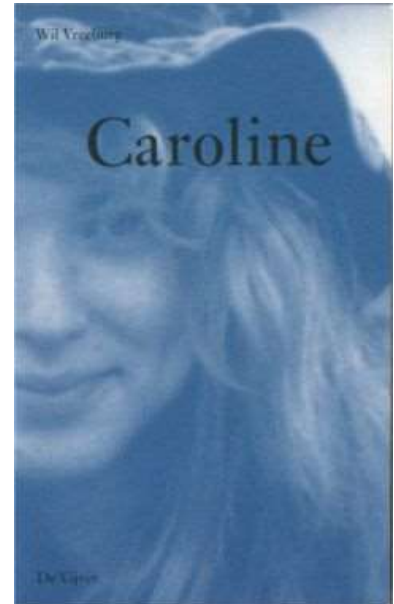
Dat mevrouw Vreeburg dit boek desondanks kon schrijven, dat ze voldoende stof had om tweehonderd pagina's te vullen, heeft alles te maken met de wijze waarop zij met de verdwijning van haar dochter is omgegaan. Hoe zij, vanuit de diepte van die onuitsprekelijke ervaring, begon zich te weer te stellen tegen wat haar en haar gezin onafwendbaar dreigde te verstikken.

Dat mevrouw Vreeburg voldoende stof had om dit boek te schrijven, is te danken aan haar opvatting over betrokkenheid, menselijkheid, verantwoordelijkheid en haar doorzettingsvermogen. Zij wacht niet af. Als zij vindt dat er onvoldoende wordt gedaan om haar dochter op te sporen, legt zij haar lot niet in handen van anderen, maar trekt er zelf op uit.

Ze laat zich niet imponeren door systemen en bureaucratieën. Ze stelt terplekke de vragen die ze te stellen heeft. Ze breekt met haar woorden het gewicht van de systemen, de gewichtigheid van de functionarissen. Ze laat zich niet imponeren door de irritatie van ambtenaren die niet gewend zijn dat hèn vragen worden gesteld. Ze laat zich niet door geschrokken reacties van ambassadepersoneel afbrengen van het zichzelf gestelde doel. Haar directe optreden is kennelijk ongebruikelijk in de overheidsstructuren, die onze en andere Europese samenlevingen vorm geven.

Mevrouw Vreeburg laat in het verslag van haar zoektocht haarscherp zien wat en wie er schuilgaan achter vertrouwenwekkende namen van instanties als politie, ambassades, justitie. De menselijkheid daarvan wordt, zo ervaart ze, soms slechts door een enkeling vertegenwoordigd. Een enkeling, die de moed heeft om de regels te doorbreken of te negeren. Een enkeling die begrijpt dat een mens op zoek is naar een medemens.

Dit boek is voor mij bijzonder omdat Mevrouw Vreeburg met haar handelwijze uitstijgt boven de rol die men haar rondom haar boek misschien wat al te gemakkelijk toebedeelt: de rol van moeder. De moeder van een vermoorde dochter.

Voor mij vertegenwoordigt ze meer.

Zij vertegenwoordigt voor mij vooral datgene waarvan onze samenleving een tekort openbaart. Zij gedraagt zich in haar zoektocht naar haar dochter als een burger, als een burgeres, nauwkeurig gezegd, die haar verantwoordelijkheid neemt en opeist.

In die zin is dit boek ook een voorbeeld van burgerzin. Dat wil zeggen, dat mevrouw Vreeburg haar rechten en plichten als staatsburgeres ernstig neemt. Zij werkt niet alleen aan dat wat haar gezin ten goede komt. Dat mag je van een moeder verwachten. Inderdaad. Maar zij bezit ook de zin voor datgene wat de samenleving ten goede komt.

De vraag die voor mij bij het lezen van dit boek op de achtergrond steeds meeklinkt is: wat is de mens?

Een geliefd kind eindigt, zoals zij het zelf uitdrukt, weggesmeten over een vangrail langs een snelweg. Een vangrail, aangebracht om de chauffeurs op de weg te houden, wordt van symbool van veiligheid tot symbool van ontmenselijking.

De kracht waarmee de moeder – hier gebruik ik met opzet het woord moeder – de terugkeer van het lichaam van haar dochter bevecht, doorbreekt die keten van geweld en ontmenselijking. De waardigheid van de vermoorde mens Caroline wordt in de kring van geliefden en vrienden hersteld.

Het boek zal zijn lezers en lezeressen vinden. Ik hoop, dat het de emotie, de verontwaardiging, het medelijden overstijgt.

Ik hoop dat dit boek veel vragen zal oproepen. Vragen die de laatste jaren steeds duidelijker worden uitgesproken en gehoord. Vragen over zinloos geweld. Vragen over waarden en normen rondom dit geweld. Vragen over oorzaken.

Het zijn vragen aan de samenleving en aan onszelf.

Enkele van mijn vragen bij deze ontwikkelingen van de laatste jaren zijn: wie zijn de daders? Waarom zijn de daders zo vaak mannen, jongens? Waarom zijn de slachtoffers zo vaak vrouwen, meisjes?

Ik lees in een boekje met interviews en bijdragen over zinloos geweld *Mensen gevraagd*, een gesprek met een hoogleraar criminologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij vraagt zich af hoe we de spiraal van toenemend geweld kunnen doorbreken en ombuigen. Hij benoemt aanstaande plegers van geweld als kinderen, jeugdigen en jongeren. Ik denk dat het ook belangrijk is om te benoemen en te onderzoeken hoe het gepleegde geweld verdeeld is over jongens en meisjes. Over mannen en vrouwen. Dat is belangrijk om er achter te komen welke krachten in de structuren, ideeën en beeldvorming binnen onze maatschappij werkzaam zijn, die deze verschijnselen veroorzaken of oproepen.

Ik hoop, dat al die vragen van mensen niet zinloos blijken te zijn. Dat de vragen niet in een luchtledig blijven hangen.

Mevrouw Vreeburg: Ik hoop, dat uw boek *Caroline* mensen na het lezen tot spreken zal brengen in en over onze samenleving.

Ik hoop van harte dat uw boek, juist door dit spreken, bijdraagt aan een samenleving waarin de vraag: wat is een mens? steeds opnieuw kan en zal worden gesteld.